

var Ministeriet kommet lidt nærmere ind paa Sagen, idet den høitærede Indenrigsminister stillede i Udfigt, at oprette en Anstalt her i Landet, hvori Alle og Enhver, mod en meget billig Præmie kunde sikke sig en tarvelig Understøttelse i sin Alderdom. Hvis altsaa dette lykkes, som man tør haabe, Sagen er nu gaaet fra Indenrigsministeren til Finantsministeren, har man kun Grund til at glæde sig derover. Men naar den høitærede Finantsminister tænker paa at anvende en Del af Livrenteanstaltens Overskud til dette Diemed, forekommer det mig at være mindre vel overveiet. I det Hele synes jeg, at det vilde være at komme ind paa et Skuffesystem, som efter min Mening er aldeles uforeneligt med den Maade, hvorpaa Statsregnskabet fremkommer; det maa absolut være en Kassesag; alle Penge, der gaa ind i Statskassen, ere Indtægter, og alle, der gaae ud af Statskassen, ere Udgifter; det er en ligegyldig Sag, hvorfra disse Penge komme. Jeg kan billige, hvad den høitærede Finantsminister sagde angaaende de høie Præmier, som formentlig betales af Embedsmændene. Jeg har selv i en Række af Aar betalt en høj Præmie, det var min Pligt, det var jeg strengt nødt til. Det skulde glæde mig personlig og vistnok ogsaa mange Andre, der ere i samme Tilfælde, om vi, ved at dette blev anvendt til Alderdomsforsørgelse, personlig kom til at bidrage til dette Diemed; men den personlige Tilfredsstillelse veier ikke op mod det Princip, at slike Midler efter min Mening bør tages af Statskassen. Har Livrenteanstalten i længere Tid oppebaaret for store Beløb, saa lad os faae nogen bonus deraf, lad os faae Andel i Overskudet, som det sker i andre private Livrenteanstalter. Dette er jo en privat Anstalt med en Statsgaranti. Det er en naturlig Løsning af dette Spørgsmaal. Vilde man derimod saa at sige for Samvittighedsfrihedens Skyld anvende nogle uretfærdige Penge til at oprette en Alderdomsforsørgelse — der er jo en vis Tilbøielighed her i Thinget til dette; jeg kan erindre, at for nogle Aar siden var der Tale om dertil at anvende Brændevinsafgiften og Bøder i Anledning af Brændevinsdrikken — vilde man bruge saadanne Penge, hvis Erhvervelse har en mindre reel Karakter, om jeg saa maa sige, saa er der en Konto paa Finantsloven, paa hvilken jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden. Det er det store Overskud, som Klasselotteriet giver. Jeg skal ikke komme dybere ind paa Betragtningen over, hvorvidt det er moralsk eller ikke moralsk for Staten at drive en saadan Forretning — det er jo en formelig

Lotteriforretning, den driver —; men jeg skal kun erindre om, at, da Struense i sin Tid indførte Talletotteriet, væsentlig for at staffe Staten en Indtægt, blev der løftet et Ramastrøg imod ham, idet man sagde, at det demoraliserede Nationen. Det er et stort statsøkonomisk Spørgsmaal, som jeg ikke her skal komme ind paa at drøfte, om Staten bør tage Lotteriet i sin Haand eller overlade det tillade, at der drives Lotterispil i Landet — i Sverig kjendes det ikke —, men jeg tror, at Klasselotteri-Institutionen er saa fast her i Landet, at det vilde vække en almindelig Misfornøielse, hvis man vilde ophæve den. Derimod vilde det sikkert vække stor Tilfredshed i Publikum, hvis Staten erkjendte, at det ikke er rigtigt at tage noget videre Overskud af den Sag, men at Staten maatte være tilstrækkelig tilfredsstillet derved, at den havde Ledelsen deraf i sin Haand og altsaa lod det Overskud, der kommer frem af Klasselotteriet, komme Publikum til Gode derved, at man forsøgede Gebiisterne, med andre Ord gjorde det mindre dyrt, og ligeledes stillede Agenterne, Klasselotterikollektorerne, noget bedre, thi de ere for Diebliffet meget slet afslagne, jeg tror med 2 Procent. Det er Noget, jeg skal henstille, idet jeg iøvrigt fastholder, at vil man oprette en Alderdomsforsørgelseskasse, saa bør man tage Statsmidler dertil der, hvor de findes, nemlig i Statskassen, og ikke tage dem af særlige Kasser; thi det hører efter min Mening intetsteds hjemme. — Jeg spurgte engang her i Thinget, — jeg tror, det er et Aar siden, — den høitærede Finantsminister om, hvem der til Syvende og Sidst afholder de Udgifter, som den bestindiste Hærsafdeling udkræver. Jeg var mig nemlig bevidst, at Rigsdagen ikke havde bevilliget disse Udgifter, og jeg vidste ligeledes, at Kolonialkassernes Tilstand var en saadan, at de ikke kunde udrede dem. Kolonialkasserne kunne jo ikke engang svare Renter og Afdrag af Laanene derude. Smidlertid svarede den høitærede Finantsminister mig med et ganske vist formelt rigtigt Svar, at det var Kolonialkasserne, der betalte disse Penge. Jeg vidste godt, at det maatte være rigtigt, at Pengene udbetales gennem Kolonialkasserne. Det var altsaa ikke det, jeg vilde vide.

Rettelse.

Sp. 217, S. 26—27 f. o.: „berettiget“, læs: „uberrettiget“.